

رجم از دیدگاه قرآن و سنت

◀ آیت‌الله دکتر سید مصطفی محقق داماد

۵- زناى به عتف با دختر نامزددار، مجازات اعدام (خفه کردن) را در پی دارد (تثنيه، ۲۲: ۲۵).
 ۶- زناى به عتف با دختر باکره جزای نقدی را به همراه دارد (تثنيه، ۲۲: ۲۶).
 ۷- زناى با محارم چند نوع مجازات دارد: زنا با مادر، زن پدر و عروس مجازات سنگسار را در پی دارد (تلمود بابلی، سنهدرین، ۷: ۶); زنا با نادرستی و نوه زن، مادرزن، مادرزنگ زن، دختر و نوه مجازاتش سوزاندن است (لاویان، ۲۰: ۱۴؛ تلمود بابلی، سنهدرین، ۹: ۱); سایر انواع زناى با محارم مجازات آسمانی یا تازیانه در پی دارند.
 ۸- زنا با دختر باکره مستلزم پرداخت مهرالمثل دوشیزگان است (خروج، ۱۷: ۲۳-۱۶).
 چنان که از مطالب فوق برمی آید، تورات در یک جا مجازات زنا را سنگسار دانسته است: آنجا که کسی با دختر نامزددار زنا کند. در مورد زنا با زن شوهردار، تورات فقط حکم به قتل کرده و رای غالب در اینجا قتل به شیوه خفه کردن است؛ گرچه سنگسار هم با استناد به قیاس اولویت طرفدارانی دارد. در برخی از انواع زناى با محارم نیز تلمود حکم به سنگسار کرده است.

گرفته شده است. نحوه اجرای این مجازات و شرایط آنها به تفصیل در تلمود مورد بحث عالمان یهودی واقع شده است. گفتنی است که بر اساس تورات، مجازات زنا در برخی موارد سنگسار، و در موارد دیگر سوزاندن یا خفه کردن است. زنا بر اساس تورات و تلمود چنین است:
 ۱- مجازات زنا با دختر نامزددار، برای هر دو طرف، سنگسار است (تثنيه، ۲۳: ۲۲-۲۴). همچنین حکم زنی که شوهرش ادعا کند وی در زمانی که در خانه پدرش بوده (و مطابق تفاسیر یهودی در نامزدی وی بوده) بکارتش را از دست داده است (البته منوط به اثبات آن) (تثنيه، ۱۳: ۲۲-۲۱).

۲- زنا با زن شوهردار، مطابق اصول تلمود، برای هر دو طرف، مجازات خفه کردن را در پی دارد (تثنيه، ۲۲: ۲۲؛ لاویان، ۱۰: ۲۰). گفتنی است در تورات در این مورد فقط حکم به کشتن شده است و نوع کشتن مشخص نشده است. در این موارد اصل آن است که خفیف‌ترین نوع مجازات اعدام، یعنی خفه کردن - اعمال شود. با این همه، برخی از عالمان یهود با استناد به قیاس اولویت گفته‌اند: از آنجا که زنا با دختر نامزددار که خفیف‌تر است، مجازاتش سنگسار است، به طریق اولی در مورد زنا با زن شوهردار باید با سنگسار مجازات شود (تلمود بابلی، سنهدرین، ۵۲: سفیرا، ۹: ۱۱). نکته قابل ذکر آنکه در یهودیت، برخلاف حقوق اسلامی، ملاک اعمال چنین مجازاتی، شوهردار بودن زن است، چه مرد دارای همسر باشد و چه نباشد؛ به این معنا که اگر زن دارای شوهر باشد، هم او و هم مرد زناکننده، حتی اگر بی همسر باشند، به این مجازات محکوم می‌شوند.
 ۳- اگر دختر کاهن زنا کند، به سوزاندن محکوم می‌شود (لاویان، ۲۱: ۹) و مردی که با وی هم بستری شده است، خفه می‌شود.
 ۴- زنا با کنیز دیگری مجازات تازیانه در پی دارد (لاویان، ۱۹: ۲۰).

روشن است که رجم به جز در کتاب و سنت ممکن است مستند دیگری در منابع فقهی داشته باشد که البته در اینجا مورد بحث ما نیست. در اینجا می‌خواهیم بگوییم که صرف نظر از سایر ادله، آیا در کتاب و سنت می‌توان دلیلی برای رجم دست و پا کرد یا خیر؟

الف) رجم در تورات

به نظر می‌رسد برای بررسی حکم رجم در کتاب و سنت، شایسته است که ابتدا حکم رجم را در شریعت قبل از اسلام، یعنی در یهودیت، خاصه در تورات، به صورت گذرا بررسی کنیم؛ زیرا برخی از شرایع یهودیت در قرآن مورد تأیید قرار گرفته و از سوی دیگر، برخی از احکام تورات، به دوست یا نادرست، حکمی اسلامی انگاشته شده است. تورات به صراحت برای چند جرم مجازات سنگسار را مقرر کرده است: قربانی برای خدایان غیر (لاویان، ۲۰: ۲)، جادوگری (لاویان، ۲۰: ۲۷)، کفرگویی (لاویان، ۱۶: ۲۴)، بی‌حرمتی به روز شنبه (اعداد، ۱۵: ۳۵)، بت پرستی (تثنيه، ۱۳: ۹؛ ۱۰: ۱۷)، مجازات پسر سرکش و فتنه‌انگیز (تثنيه، ۲۱: ۲۱)، زنا با دختر نامزددار (تثنيه، ۲۲: ۲۱، ۲۴). کتاب مقدس یهودی اجرای این مجازات را نیز گزارش کرده است: (لاویان، ۲۴: ۲۳ اعداد، ۱۵: ۳۶؛ اول پادشاهان، ۲۱: ۱۳؛ دوم تواریخ، ۲۴: ۲۱).

چنان که از تلمود، گنجینه شریعت شفاهی یهودی که در نزد یهودیان اعتباری هم‌پایه تورات مکتوب دارد، برمی آید، سنگسار شدیدترین نوع مجازات اعدام است که برای هجده جرم در نظر

رجم هیچ مستند قرآنی ندارد و هیچ یک از مفسران نیز نخواسته‌اند حکم رجم را از قرآن استنتاج کنند. با این همه در اینجا مدعای دیگری مطرح است و آن اینکه آیه‌ای در قرآن درباره رجم وجود داشته که در نسخه فعلی قرآن نیامده است.

مردی یهودی که چون داوری را نزد پیامبر آوردند، حکم به سنگسار ایشان کرد. این جریان با تفصیل بیشتری در بخش بعدی بررسی می‌شود؛ آنچه به اینجا مربوط می‌شود، آن است که آیه در اینجا نه در صدد اثبات حکم رجم، بلکه در پی بیان داوری درست پیامبر است. نهایت آنکه رجم هیچ مستند قرآنی ندارد و هیچ یک از مفسران نیز نخواسته‌اند حکم رجم را از قرآن استنتاج کنند. با این همه در اینجا مدعای دیگری مطرح است و آن اینکه آیه‌ای در قرآن